

Najvyšší súd
Slovenskej republiky

2 Cdo 236/2013
2 Cdo 237/2013
2 Cdo 238/2013
2 Cdo 239/2013

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcu : **I. K. K.**, bývajúcí v B., zastúpený JUDr. V. P., advokátom v B., proti žalovanému : **Obvodný úrad Prešov**, Námestie mieru 3, Prešov, **o návrhu na obnovu konania, o žiadosti žalobcu o ustanovenie zástupcu z radov advokátov, o doplnení podania, o zvolenie si advokáta pre dovolacie konanie**, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 1 C 11/2006, o dovolaniach žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo 6. októbra 2009 sp. zn. 5 Co 243/2009, uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 28. apríla 2011 sp. zn. 8 Co 179/2010, uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 20. decembra 2011 sp. zn. 1 Co 101/2011 a uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo 4. apríla 2012 sp. zn. 3 CoPr 6/2012

t a k t o :

Dovolanie voči uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo 6. októbra 2009 č.k. 5 Co 243/2009-92 **o d m i e t a .**

Dovolanie voči uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 28. apríla 2011 č.k. 8 Co 179/2010-118 **o d m i e t a .**

Dovolanie voči uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 20. decembra 2011 č.k. 1 Co 101/2011-128 **o d m i e t a .**

Dovolanie voči uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo 4. apríla 2012 č.k. 3 CoPr 6/2012-143 **o d m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bardejov uznesením z 9. júla 2009 č.k. 1 C 11/2006-80 návrh na povolenie obnovy konania zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa domáhal obnovy konania z dôvodu uvedenom v § 228 ods. 1 písm.d/. Z citovaného rozsudku ESĽP č. 321/06/96 nevyplýva záver, že napadnuté vnútroštátne rozhodnutie je v merite veci v rozpore s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd ani záver, že zistené porušenie spočíva v procesných pochybeniach alebo nedostatkoch takej závažnosti, ktorá vrhá vážne pochybnosti na výsledok vnútroštátneho konania, ktoré bolo predmetom sťažnosti. Citovaným rozsudkom bolo skonštatované porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a žalobcovi postupom podľa čl. 41 Dohovoru bolo súdom priznané spravodlivé zadosťučinenie vo forme náhrady nemateriálnej škody. Žalobca nepreukázal, že naďalej trpí vážnymi negatívnymi dôsledkami spôsobenými sporným vnútroštátnym rozhodnutím, ktoré nie je dostatočne napravené spravodlivým zadosťučinením priznaným ESĽP, a ktoré nemôže byť odstránené inak, než opätovným prejednaním veci, resp. obnovou konania. Vzhľadom k tomu dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné podmienky pre povolenie obnovy konania a návrh zamietol.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobcu uznesením zo 6. októbra 2009 č.k. 5 Co 243/2009-92 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, náhradu trov odvolacieho konania žalovanému nepriznal. V odôvodnení uviedol, že má za to, že z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva č. 321/06/96 nevyplýva záver, že napadnuté vnútroštátne rozhodnutie je v merite veci v rozpore s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd ani záver, že zistené porušenie spočíva v procesných pochybeniach alebo nedostatkoch takej závažnosti, ktorá vrhá vážne pochybnosti na výsledok vnútroštátneho konania, ktoré bolo predmetom sťažnosti. Rozsudkom bolo konštatované porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a žalobcovi postupom podľa čl. 41 Dohovoru bolo súdom priznané spravodlivé zadosťučinenie vo forme náhrady nemateriálnej škody. I odvolací súd má za to, že žalobca nepreukázal, že naďalej trpí vážnymi negatívnymi dôsledkami spôsobenými sporným vnútroštátnym rozhodnutím, ktoré nie je dostatočne napravené spravodlivým zadosťučinením priznaným Európskym súdom pre ľudské práva, a ktoré nemôže byť odstránené inak, než opätovným prejednaním veci, resp. obnovou konania. Dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné podmienky pre povolenie obnovy konania, preto uznesenie súdu prvého stupňa v zmysle ustanovenia § 219 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorého prípustnosť odvodzoval z ustanovenia § 237 O.s.p. Namietal pasívnu legitimáciu na strane žalovaného s tým, že mu v tomto súdnom konaní očividne bolo bránené v prístupe k spravodlivosti tým, že súdy jeho návrhu na obnovu konania nevyhoveli.

Žalovaný sa písomne k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

Okresný súd Bardejov uznesením z 10. novembra 2010 č.k. 1 C 11/2006-113 žalobcovi neustanovil zástupcu z radov advokátov. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca podal dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu zo 6. októbra 2009 č.k. 5 Co 243/2009-92, kde zároveň požiadal o ustanovenie zástupcu z radov advokátov pre dovolacie konanie. Žalobcovi neustanovil zástupcu z radov advokátov, nakoľko neboli splnené zákonné predpoklady dané ustanovením § 30 O.s.p. Žalobca svoju žiadosť o ustanovenie zástupcu z radov advokátov v súdom stanovenej lehote nedoplnil, a nepreukázal pomery, ktoré by inak odôvodňovali oslobodenie od súdnych poplatkov. Dôvodnosť nároku a splnenie zákonných podmienok na ustanovenie zástupcu z radov advokátov musí preukázať žiadateľ.

Krajský súd v Prešove uznesením z 28. apríla 2011 č.k. 8 Co 179/2010-118 potvrdil napadnuté uznesenie prvostupňového súdu. V odôvodnení sa stotožnil s dôvodmi uvedenými v uznesení súdu prvého stupňa ako aj s právnym posúdením. K odvolacím námietkam uviedol, že predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia sú predpokladmi pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov výrokom súdu podľa § 138 ods. 1 O.s.p. Zákon teda nemá na mysli prípady, keď je účastník už zo zákona od súdnych poplatkov oslobodený, či prípad, keď je od poplatkov oslobodené konanie. Žalobca síce v prílohe odvolania pripojil veľké množstvo dokladov s poznámkou, aby sa súd presvedčil, na čo míňa svoj dôchodok, tieto doklady (faktúry, účty, cestovné lístky, platobné doklady a pod.) však neposkytujú náležitý – úplný obraz toho, aké sú skutočne celkové pomery a z čoho a vlastne ako zabezpečuje svoje základné životné potreby žalobca so svojou rodinou. Je to žiadateľ, ktorý o svojich pomeroch má súd informovať (povinnosť tvrdenia) a predložiť dostatočné doklady, resp. označiť dôkazy, že jeho pomery na oslobodenie od súdnych poplatkov sú opodstatnené (dôkazná povinnosť). Súd iba posúdi, či doklady (dôkazy) sú úplné (z hľadiska objasnenia pomerov žiadateľa), či v tomto smere nevyvolávajú pochybnosť a pod. Žalobca svoje majetkové pomery komplexne (v celom

rozsahu) a to najmä vzhľadom na aktíva svojho majetku nepreukázal, a ani nedoložil, ako zabezpečuje svoje základné životné potreby.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Domáhal sa zrušenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spolu s prvostupňovým, lebo je vadné, nepresvedčivé, neprofesionálne, tendenčné a v súhrne nezákonné a neústavné, ktoré mu bráni v prístupe k spravodlivosti.

Uznesením z 26. júla 2011 č.k. 1 C 11/2006-122 Okresný súd Bardejov vyzval žalobcu, aby v lehote 10 dní od doručenia tohto uznesenia doplnil svoje podanie zo dňa 3.6.2011, ktoré označil ako Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8 Co 179/2010 zo dňa 28.4.2011, aby toto obsahovalo všetky náležitosti, ktoré každé dovolanie musí v súlade s § 42 ods. 3 a § 241 O.s.p. obsahovať, aby :

- v súlade s § 241 ods. 2 O.s.p. konkretizoval dôvod dovolania (prípadne označil aj dôkazy na preukázanie svojich tvrdení)
- predložil plnú moc udelenú advokátovi pre dovolacie konanie.

Uložil mu v lehote 10 dní doplnenie (prípadne nový návrh so všetkými, teda aj požadovanými náležitosťami) vykonať v písomnej forme k hore uvedenej značke v dvoch vyhotoveniach.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobcu uznesením z 20. decembra 2011 č.k. 1 Co 101/2011-128 odmietol odvolanie žalobcu. V odôvodnení uviedol, že v predmetnej veci ide o uznesenie, ktorým v súlade s § 43 ods. 1 O.s.p. súd prvého stupňa vyzval žalobcu na odstránenie väd jeho podania označeného ako dovolanie a zákon proti takémuto uzneseniu odvolanie nepripúšťa, čo súd prvého stupňa aj správne uviedol v poučení vo vzťahu k predmetnému uzneseniu, kde poukázal práve na ustanovenie § 202 ods. 3 písm.1/ O.s.p. Odvolateľ podal odvolanie proti uzneseniu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné, a preto postupom podľa § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. odvolací súd jeho odvolanie odmietol.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorého prípustnosť odvodzoval z ustanovenia § 237 O.s.p. s odôvodnením, že mu je bránené vo výkone spravodlivosti pre nemožnosť si zabezpečiť právnu pomoc (zastupovanie advokátom) pre vlastnú insolventnosť. Navrhol zmätočné uznesenie zrušiť.

Okresný súd Bardejov uznesením z 3. februára 2012 č.k. 1 C 11/2006-132 vyzval dovolateľa (žalobcu), aby si v lehote 10 dní od doručenia tohto uznesenia zvolil advokáta, ktorý ho bude zastupovať v dovolacom konaní a zároveň v uvedenej lehote predložil súdu plnomocenstvo udelené zvolenému advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobcu uznesením zo 4. apríla 2012 č.k. 3 CoPr 6/2012-143 odmietol odvolanie. V odôvodnení uviedol, že v predmetnej veci ide o uznesenie, ktorým v súlade s § 43 ods. 1 O.s.p. súd prvého stupňa vyzval žalobcu na odstránenie väd jeho podania označeného ako Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8 Co 179/2010, aby toto obsahovalo všetky náležitosti, ktoré každé dovolanie musí v súlade s § 42 ods. 3 a § 241 O.s.p. obsahovať. Zákon proti takémuto uzneseniu odvolanie nepripúšťa, čo súd prvého stupňa aj správne uviedol v poučení vo vzťahu k predmetnému uzneseniu, kde poukázal práve na ustanovenie § 202 ods. 3 písm.1/ O.s.p. Odvolateľ teda podal odvolanie proti uzneseniu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné a preto postupom podľa § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. jeho odvolanie odmietol.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Poukázal na vady konania podľa § 237 O.s.p. pre bránenie v prístupe k spravodlivosti a pre neposkytnutie právnej pomoci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolania podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiam, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolania smerujú proti rozhodnutiam, voči ktorým takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiam vydaným v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm.a/ O.s.p.), alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm.c/] na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je

prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm.c/ (§ 239 ods. 1 písm.b/ O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutie na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenia o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Keďže rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré sú napadnuté dovolaním nevykazujú znaky niektorého z týchto uznesení, nemožno prípustnosť dovolania žalobcu vyvodiť z ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniam podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení dovolací súd nezistil.

V dovolaní zo dňa 7.11.2009 proti uzneseniu odvolacieho súdu zo 6. októbra 2009 č.k. 5 Co 243/2009-92 žalobca namieta zmätočnosť v tom, že žalovaný nemá pasívnu legitimáciu v predmetnom spore.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné poukázať na tú skutočnosť, že otázka tzv. vecnej legitimácie účastníka (aktívnej alebo pasívnej), je z hľadiska prípustnosti

dovolania irelevantná (viď R 34/1993). Preto tvrdenia žalobcu uvádzané v dovolaní, ktoré sa týkajú pasívnej legitímácie žalovaného sú pre prípustnosť dovolania právne bezvýznamné.

Žalobca v dovolaniach, a to zo dňa 3.6.2011 voči uzneseniu odvolacieho súdu zo dňa 28.4.2011 č.k. 8 Co 179/2010-118, v dovolaní zo dňa 29. januára 2012 proti uzneseniu odvolacieho súdu zo dňa 20. decembra 2011 č.k. 1 Co 101/2011/128 a v dovolaní zo dňa 27.4.2012 proti uzneseniu odvolacieho súdu zo dňa 4. apríla 2012 č.k. 3 CoPr 6/2012-143 zhodne namieta zmätočnosť (§ 237 O.s.p.) bez toho, aby vady konania v jednotlivých rozhodnutiach v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p. konkretizoval. Svoje tvrdenia iba paušalizuje. Ako už bolo hore uvedené, dovolací súd žiadne procesné vady vymenované v písmenách a/ až g/ § 237 O.s.p. v napadnutých rozhodnutiach ako aj v konaniach, ktoré im predchádzali nezistil.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobcu voči napadnutým rozhodnutiam odvolacieho súdu nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolania žalobcu odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiam, proti ktorým nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolaní sa nezaoberal napadnutými rozhodnutiami odvolacieho súdu z hľadiska ich vecnej správnosti.

Dovolací súd dovolania žalobcu odmietol voči uzneseniam Krajského súdu v Prešove zo 6. októbra 2009 č.k. 5 Co 243/2009-92, z 28. apríla 2011 č.k. 8 Co 179/2010-118, z 20. decembra 2011 č.k. 1 Co 101/2011-128 a zo 4. apríla 2012 č.k. 3 CoPr 6/2012-143.

V dovolacom konaní nebol žalobca úspešný a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalovanému (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. októbra 2013

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová